Lieta Nr.C29 7247 14
C-3240/15

**S P R I E D U M S**
Latvijas Republikas vārdā
**Rīgā 2015.gada 23.novembrī**

**Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesa**
tiesnese Sanita Rūtenberga,
ar tiesas sēžu sekretāri Laumu Olavu,
2015.gada 9.novembrī izskatīja atklātā tiesas sēdē civillietu sabiedrības ar ierobežotu atbildību "Dylan Distribution" prasībā pret sabiedrību ar ierobežotu atbildību "Direct Group" un /pers. C/ par galvenā parāda un līgumsoda piedziņu.

**Aprakstošā daļa**

2014.gada 13.oktobrī Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā saņemts sabiedrības ar ierobežotu atbildību "Dylan Distribution" prasības pieteikums pret sabiedrību ar ierobežotu atbildību "Direct Group" un /pers. C/ par galvenā parāda un līgumsoda piedziņu.

Prasības pieteikumā norādīts, ka 2012.gada 2.jūlijā sabiedrība ar ierobežotu atbildību „Dylan Distribution" kā pārdevējs un sabiedrība ar ierobežotu atbildību "Direct Group" kā pircējs noslēdza dzērienu pirkšanas pārdošanas līgumu Nr.K-00/03. Prasītājs pārdeva atbildētājam preces 2302,75 EUR vērtībā, ko apliecina 2012.gada 30.oktobra preču pavadzīme-rēķins Nr.417566. Saskaņā ar līguma 3.2.apakšpunktu pircējs apņēmās samaksāt pirkuma maksu preču pavadzīmēs noteiktajā termiņā. Pirkuma maksa 2302,75 EUR apmērā bija jāsamaksā līdz 2012.gada 13.novembrim. Līguma 5.4.apakšpunktā atbildētājs uzņēmās pienākumu maksāt prasītājam līgumsodu 1% dienā par katru pirkuma maksas samaksas nokavējuma dienu. Līgumsoda apmērs par laiku no 2012.gada 13.novembra līdz 2014.gada 1.septembrim ir 15129,05 EUR. Prasītājs samazina līgumsodu pamatparāda 2302,75 EUR apmērā. Līguma 5.7.apakšpunktā /pers. C/ uzņēmās pienākumu atbildēt prasītājam par sabiedrības ar ierobežotu atbildību "Direct Group" saistībām kā pats parādnieks. 2014.gada 18.septembrī prasītājs nosūtīja atbildētājiem brīdinājumu, tomēr parāds netika samaksāts. Prasītājs lūdz tiesu piedzīt no sabiedrības ar ierobežotu atbildību "Direct Group", bet piedziņas neiespējamības gadījumā – no /pers. C/, par labu sabiedrībai ar ierobežotu atbildību „Dylan Distribution" galveno parādu 2302,75 EUR un līgumsodu 2302,75 EUR; noteikt prasītāja tiesības saņemt likumiskos 8,15 procentus gadā no pamatparāda summas par laiku līdz sprieduma izpildei.

Prasība pamatota ar Civillikuma 1587., 1716., 1692., 1702.pantu.

Atbildētāju rakstveida paskaidrojumos norādīts, ka sabiedrība ar ierobežotu atbildību "Direct" no 2014.gada maija nenodarbojas ar alkoholisko dzērienu tirdzniecību. Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "Direct" piedāvāja prasītājam daļēji atdot preces, lai samazinātu pamatparāda summu. Sabiedrības ar ierobežotu atbildību "Direct" nomāto telpu īpašnieks aizturēja preces un iekārtas, kamēr netiks samaksāts rēķins. Atbildētāji vēlas vienoties ar prasītāju par pamatparāda atmaksas grafiku.

Prasītāja pārstāvis, atbildētāja sabiedrības ar ierobežotu atbildību "Direct Group" pārstāvis un atbildētāja /pers. C/ tiesas sēdē neieradās. Lieta tika izskatīta bez lietas dalībnieku piedalīšanās saskaņā ar Civilprocesa likuma 156.panta pirmās daļas noteikumiem.

**Motīvu daļa**

Novērtējot prasības pieteikumā norādītos apstākļus, lietas dalībnieku paskaidrojumus un lietā iesniegtos rakstveida pierādījumus, tiesa atzīst, ka celtā prasība ir daļēji apmierināma.

2012.gada 2.jūlijā sabiedrība ar ierobežotu atbildību „Direct Group" (iepriekšējais nosaukums – sabiedrība ar ierobežotu atbildību "Alko Sale") kā pircējs, sabiedrība ar ierobežotu atbildību "Dylan Distribution" kā pārdevējs un /pers. C/ kā galvinieks noslēdza līgumu Nr.K-00/03 par preču piegādi. Atbilstoši līguma 2.1.apakšpunktam pārdevējs piegādā preces pircēja noliktavā. Saskaņā ar līguma 3.2.apakšpunktu pircējs apņemas apmaksāt preces ar bezskaidras naudas norēķinu ne vēlāk kā līguma būtiskajos noteikumos noteiktajā apmaksas termiņā, kas noteikts dienās, sākot ar preču pieņemšanas dienu; precīza norēķinu diena tiek noteikta preču pavadzīmē-rēķinā; nepieciešamības gadījumā, līdzējiem par to atsevišķi vienojoties, ir iespējama preču apmaksas termiņa pagarināšana vai nepārdoto preču atdošana atpakaļ pārdevējam. Līguma 5.4.apakšpunktā noteikta, ka gadījumā, ja pircējs savlaicīgi neapmaksā saņemtās preces saskaņā ar šo līgumu un preču pavadzīmi rēķinu, pircējs maksā līgumsodu 1% apmērā no termiņā nesamaksātās summas par katru kavējuma dienu; līgumsoda samaksa neatbrīvo pircēju no pienākuma apmaksāt saņemtās preces, kā arī līgumsods nav ieskaitāms radīto zaudējumu apmērā.

Līguma 5.7.apakšpunktā noteikts, ka galvinieks saskaņā ar šo līgumu un Civillikumu uzņemas pienākumu atbildēt pārdevējam (kreditoram) kā pats pircējs (parādnieks) par pircēja parādu, neatsvabinot tomēr pēdējo no viņa parāda, kas var rasties gadījumā, ja pircējs nepilda šo līgumu. .. Galvinieks atbild ne vien par pašu galveno parādu, bet arī par tā blakus prasījumiem, pircēja vainas vai nokavējuma dēļ nodarītiem zaudējumiem un visiem tiesāšanās izdevumiem.

Prasītājs piegādāja atbildētājam preces 2302,75 EUR (1618,39 LVL) vērtībā, ko apliecina 2012.gada 30.oktobra preču pavadzīme rēķins Nr.417566. Atbilstoši preču pavadzīmē rēķinā norādītajam samaksa par saņemto preci bija jāveic līdz 2012.gada 13.novembrim.
(lietas 29.-38.lapa)

Saskaņā ar Civillikuma 2107.pantu ar piegādes līgumu piegādātājs uzņemas piegādāt pasūtītājam noteiktu lietu par zināmu cenu. Saskaņā ar Civillikuma 2109.pantu, kad piegādātājs pieprasīto lietu piegādājis, līdzēju tiesiskās attiecības apspriežamas pēc pirkuma līguma noteikumiem. Saskaņā ar Civillikuma 2033.pantu pircējam ir pienākums samaksāt pirkuma maksu.

Saskaņā ar Civillikuma 1591.pantu, ja ceļ prasību par divpusēja līguma izpildīšanu, prasītājam vai nu jāpiesola pienācīgs izpildījums, vai jāpierāda, ka viņš no savas puses līgumu jau izpildījis; pretējā gadījumā pret viņu var celt līguma neizpildīšanas ierunu, ja vien no pašas līgumiskās attiecības rakstura neizriet, ka atbildētājam pienākas to papriekš izpildīt.

Saskaņā ar Civillikuma 1811.pantu katra saistības tiesība izbeidzas pati no sevis, kad izpildīta tai atbilstošā parādnieka saistība, t.i., nolīdzinot parādu; ja saistības tiesības priekšmets ir nauda, tad saistību izpilda ar samaksu.

Prasītājs ir iesniedzis pierādījumus par preču piegādi atbildētājam, savukārt atbildētājs nav iesniedzis pierādījumus par preču vērtības 2302,75 EUR (1618,39 LVL) samaksu prasītājam.

Saskaņā ar Civillikuma 1652.pantu parādnieka nokavējums ar visām tā sekām iestājas pats no sevis: 1) kad viņš dabūjis lietas valdījumu noziedzīgā vai vispār prettiesīgā kārtā; 2) kad izpildīšanai noliktā laikā nav iespējams viņu sastapt un viņa prombūtnes attaisnošanai nav svarīgu iemeslu; 3) kad viņš palaidis garām termiņu, kas nolikts izpildīšanai vai nu ar likumu, vai ar līgumu, vai arī pēc parašas.

Parādnieks nav pildījis saistību pret kreditoru, sākot no 2012.gada 13.novembra. Saskaņā ar prasītāja veikto aprēķinu, kas nav apstrīdēts, līgumsoda apmērs par laiku no 2012.gada 13.novembra līdz 2014.gada 1.septembrim ir 15129,05 EUR. Prasītājs lūdz piedzīt līgumsodu 2302,75 EUR apmērā.

2013.gada 20.jūnijā Saeimā tika pieņemti grozījumi Civillikumā, kas stājās spēkā 2014.gada 1.janvārī. Civillikuma 1716.pants izteikts jaunā

redakcijā, un šā panta trešajā daļā noteikts, ka līgumsods par saistību nepienācīgu izpildi vai neizpildīšanu īstā laikā (termiņā) var tikt noteikts pieaugošs, taču kopumā ne vairāk par 10 procentiem no pamatparāda vai galvenās saistības apmēra.

Likuma "Par atjaunotā Latvijas Republikas 1937.gada Civillikuma saistību tiesību daļas spēkā stāšanās laiku un piemērošanas kārtību" 21.pantā noteikts, ka līgumiem, kuri noslēgti līdz 2013.gada 31.decembrim un kuros ietverts pienākums maksāt līgumsodu, ja šo līgumu darbība turpinās pēc 2014.gada 1.janvāra un līdz 2014.gada 31.decembrim par tiem nav celta prasība tiesā, ar 2015.gada 1.janvāri ir piemērojami grozījumi Civillikuma 1716., 1717. un 1722.pantā par līgumsoda noteikumiem un grozījumi Civillikuma 1843.pantā par parāda samaksas kārtību.

Puses noslēdza līgumu 2012.gada 2.jūlijā un prasība tika celta 2014.gada 13.oktobrī, tātad strīda izšķiršanā ir piemērojami Civillikuma 1716., 1717. un 1722.panta noteikumi likuma redakcijā līdz 2013.gada 31.decembrim.

Civillikuma 1716.pantā (likuma redakcijā līdz 2013.gada 31.decembrim) noteikts, ka līgumsods ir pamatums, ko kāda persona uzņemas ciest sakarā ar savu saistību tajā gadījumā, ja viņa šo saistību neizpildītu vai neizpildītu pienācīgi.

Saskaņā ar Civillikuma 1717.panta (likuma redakcijā līdz 2013.gada 31.decembrim) otro daļu līgumsoda apmēru noteic līdzēji, un tas nav aprobežots ar zaudējumu lielumu, kādi paredzami no līguma neizpildīšanas.

Saskaņā ar Civillikuma 1720.panta 2.punktu kreditors var prasīt kā līgumsodu, tā arī līguma izpildīšanu, ja līgumsods bijis norunāts ne tik daudz par neizpildīšanu vispār, kā par neizpildīšanu īstā laikā.

Saskaņā ar Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamenta 2008.gada 14.maija spriedumā lietā Nr.SKC-212 norādīto līgumsodam ir sodīšanas un zaudējumu atlīdzināšanas funkcija; gadījumos, kad secināms, ka līgumsods pēc tā apmēra, salīdzinot ar iespējamajiem pārkāpuma izraisītajiem zaudējumiem, veic galvenokārt sodīšanas funkciju, tā piemērošana vērtējama atbilstoši vispārējiem sodīšanas rakstura tiesisko līdzekļu piemērošanas principiem, tostarp soda samērīguma un taisnīguma principiem.

Pušu tiesiskajās attiecībās līgumsods veic sodīšanas funkciju, un tā piemērošana vērtējama atbilstoši soda samērīguma un taisnīguma principiem.

Līgumā paredzētais līgumsods 1% apmērā no termiņā nesamaksātās summas jeb 23,02 EUR dienā ir atzīstams par nesamērīgu, jo šāds līgumsods 100 dienās sasniedz pamatparāda apmēru. Tiesa atzīst par samērīgu noteikt līgumsoda apmēru 0,1% dienā no nesamaksātās parāda summas par katru nokavēto dienu, tas ir 0,1% no 2302,75 EUR jeb 2,30 EUR dienā. Laika periodā no 2012.gada 13.novembra līdz 2014.gada 1.septembrim (657 dienas) līgumsoda apmērs ir 1511,10 EUR.

Saskaņā ar Civillikuma 1698.pantu galvinieks atbild ne vien par pašu galveno parādu, bet arī par tā blakus prasījumiem, parādnieka vainas vai nokavējuma dēļ nodarītiem zaudējumiem un tiesu izdevumiem.

Tā kā galvinieks /pers. C/ ir uzņēmies saistību kā pats parādnieks, galviniekam saskaņā ar Civillikuma 1702.pantu atkrīt tiesība prasīt, lai kreditors griežas ar prasību papriekš pie galvenā parādnieka.

/pers. C/ kā galviniekam ir pienākums samaksāt sabiedrības ar ierobežotu atbildību "Direct Group" galveno parādu un līgumsodu.

Atbildētāju rakstveida paskaidrojumos norādītie apstākļi nav pamats celtās prasības noraidīšanai. Sabiedrībai ar ierobežotu atbildību "Dylan Distribution" nav pienākuma pieņemt atpakaļ piegādātās preces vai vienoties par pamatparāda atmaksas grafiku. Paskaidrojumos norādītais apstāklis, ka sabiedrības ar ierobežotu atbildību "Direct" nomāto telpu īpašnieks aizturēja preces un iekārtas, neietekmē pušu starpā pastāvošā strīda izšķiršanu. Saskaņā ar Civillikuma 1587.pantu tiesīgi noslēgts līgums uzliek līdzējiem pienākumu izpildīt apsolīto, un ne darījuma sevišķais smagums, ne arī vēlāk radušās izpildīšanas grūtības nedod vienai pusei tiesību atkāpties no līguma, kaut arī atlīdzinot otrai zaudējumus.

Tiesa atzīst, ka no sabiedrības ar ierobežotu atbildību "Direct Group", bet piedziņas neiespējamības gadījumā – no /pers. C/, par labu sabiedrībai ar ierobežotu atbildību "Dylan Distribution" jāpiedzen galvenais parāds 2302,75 EUR un līgumsods 1511,10 EUR, bet prasība daļā par līgumsoda 791,65 EUR apmērā piedziņu ir noraidāma.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 195.panta noteikumiem, taisot spriedumu par naudas summas piedziņu, tiesa tā rezolutīvajā daļā norāda prasījuma veidu un piedzenamo summu, atsevišķi uzrādot galveno parādu un procentus, laiku, par kādu procenti piespriesti, kā arī prasītāja tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt procentus, minot arī to apmēru.

Saskaņā ar Civillikuma 1753.panta noteikumiem ar procentiem jāsaprot tā atlīdzība, kas dodama par kādas naudas summas vai citu atvietojamu lietu (844.p.) lietošanas atvēlējumu vai kavējumu, samērā ar viņu daudzumu un lietošanas ilgumu.

Atbilstoši Civillikuma 1756., 1757.panta un 1759.panta 1.punkta nosacījumiem atbildētājiem par laiku līdz sprieduma izpildei ir pienākums maksāt likumiskos nokavējuma procentus, kas saskaņā ar Civillikuma 1765.panta otro daļu ir astoņi procentpunkti virs procentu pamatlikmes (1765.p.3.d.) gadā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus proporcionāli apmierināto prasījumu apmēram.

No atbildētāja par labu prasītājam piedzenami prasītāja samaksātie tiesas izdevumi proporcionāli apmierinātā prasījuma apmēram – valsts nodeva 387,29 EUR un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 7,83 EUR.

Civilprocesa likuma 44.panta pirmā daļa noteic – ar lietas vešanu saistītie izdevumi ir atlīdzināmi šādos apmēros: 1) izdevumi advokāta palīdzības samaksai: a) atlīdzināmie izdevumi advokāta palīdzības samaksai prasībās, kurām ir mantisks raksturs un kurās prasības summa nepārsniedz 8500 euro, — to faktiskajā apmērā, tomēr ne vairāk par 30 procentiem no prasījumu apmierinātās daļas.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 44.panta otro, trešo, ceturto un piekto daļu – ar lietas vešanu saistītos izdevumus piespriež no atbildētāja par labu prasītājam, ja viņa prasījums ir apmierināts pilnīgi vai daļēji, kā arī tad, ja prasītājs neuztur savus prasījumus sakarā ar to, ka atbildētājs tos pēc prasības iesniegšanas labprātīgi apmierinājis; ja prasība noraidīta, ar lietas vešanu saistītos izdevumus piespriež no prasītāja par labu atbildētājam; ja prasība ir izskatīta tikai pirmās instances tiesā, atlīdzināmie izdevumi advokāta palīdzības samaksai nedrīkst pārsniegt 50 procentus no šā panta pirmajā daļā noteiktā maksimālā atlīdzības apmēra; tiesa var noteikt mazāku apmēru atlīdzināmo izdevumu advokāta palīdzības samaksai, ievērojot taisnīguma un samērīguma principu, kā arī izvērtējot objektīvos ar lietu saistītos apstākļus, it īpaši — lietas sarežģītības un apjomīguma pakāpi, tiesas sēžu skaitu lietas izskatīšanas laikā un tiesu instanci, kurā prasība tiek izskatīta.

Prasītājs 2014.gada 7.oktobrī ir veicis samaksu zvērinātam advokātam Valdim Kronim 690,83 EUR apmērā. (lietas 13.lapa) Prasītājam ir radušies izdevumi advokāta palīdzības samaksai 690,83 EUR apmērā. Saskaņā ar Civilprocesa likuma 44.panta ceturtās daļas noteikumiem atlīdzināmie izdevumi advokāta palīdzības samaksai ir 572,08 EUR. Ievērojot taisnīguma un samērīguma principu, kā arī to, ka lieta nav sarežģīta un apjomīga un tika izskatīta vienā tiesas sēdē bez lietas dalībnieku piedalīšanās, no atbildētājiem par labu prasītājam ir piedzenami izdevumi advokāta palīdzības samaksai 300 EUR apmērā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 39.panta pirmās daļas 5.punktu un 42.panta pirmo daļu no atbildētājiem valsts ienākumos piedzenami iepriekš nesamaksātie ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 3,16 EUR (10,99 EUR – 7,83 EUR) atbilstoši uzziņai (lietas 3.lapa).

**Rezolutīvā daļa**

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 8., 93., 97., 189., 190., 204.[1] pantu tiesa

**n o s p r i e d a :**

Prasību daļēji apmierināt.

Piedzīt no sabiedrības ar ierobežotu atbildību "Direct Group" (reģistrācijas numurs 50103532161), bet piedziņas neiespējamības gadījumā – no /pers. C/ (personas kods /personas kods/), par labu sabiedrībai ar ierobežotu atbildību "Dylan Distribution" (reģistrācijas numurs 40003761465) galveno parādu 2302,75 EUR, līgumsodu 1511,10 EUR un tiesāšanās izdevumus 695,12 EUR, kopā 4508,97 EUR.

Atzīt sabiedrības ar ierobežotu atbildību "Dylan Distribution" tiesību saņemt likumiskos nokavējuma procentus Civillikuma 1765.panta otrajā daļā noteiktajā apmērā (astoņi procentpunkti virs procentu pamatlikmes (1765.p.3.d.) gadā) no nesamaksātās galvenā parāda summas par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai).

Noraidīt prasību daļā par līgumsoda 791,65 EUR apmērā piedziņu.

Piedzīt no sabiedrības ar ierobežotu atbildību "Direct Group" un /pers. C/ valsts ienākumos ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus no katra 1,58 EUR, iemaksājot kontā Nr.LV 51 TREL 2190 4580 19000, saņēmējs: Tiesu administrācija, NMR 90001672316, saņēmēja banka: Valsts kase, kods TRELL V 22, ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi lietā Nr.C-3240/15, un maksājuma dokumentu iesniedzot Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā.

Noteikt termiņu sprieduma labprātīgai izpildei – desmit dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt 20 dienu laikā Rīgas apgabaltiesā, iesniedzot apelācijas sūdzību Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā.

Tiesnese Sanita Rūtenberga